

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.03.2018, sp. zn. 30 Cdo 1405/2016, ECLI:CZ:NS:2018:30.CDO.1405.2016.1

Číslo: 42/2019

Právní věta: Projednání a rozhodnutí o nároku na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou správního řízení ve věcech služebního poměru podle části dvanácté zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, případně průtahy v tomto řízení, patří do pravomoci soudů rozhodujících v občanském soudním řízení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.03.2018

Spisová značka: 30 Cdo 1405/2016

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odpovědnost státu za škodu, Pravomoc soudu, Zadostiučinění (satisfakce)

Předpisy: § 13 odst. 1 předpisu č. 82/1998Sb.

§ 169 předpisu č. 361/2003Sb.

§ 31a odst. 3 písm. e) předpisu č. 82/1998Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobci se žalobou domáhají peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem spočívajícím v neprojednání jejich věcí v přiměřené lhůtě (nepřiměřené délce správních řízení) ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též „OdpŠk“), když uvádí, že jim jako příslušníkům Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje (dále jen „HZS MSK“) v souladu se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, byl ke dni 1. 1. 2007 rozhodnutím ředitele kanceláře ředitele HZS MSK proveden zápočet let služebního poměru pro účely výsluhových nároků, přičemž v souladu s výsledkem správní žaloby vydal v roce 2009 ředitel HZS MSK rozhodnutí o rozšířeném zápočtu let pro uvedené účely. Po podání žádosti o vyměření výsluhového příspěvku dne 30. 11. 2010, o kterém mělo být rozhodnuto do 30 dnů, však nezákonně odbor sociálního zabezpečení žalované a následně ministr vnitra posoudil rozhodnutí správního soudu jako nezákonné a v rámci přezkumného řízení zrušil rozhodnutí ředitele HZS MSK, který však

v rámci nového rozhodování o zápočtu let služby s ohledem na názor veřejného ochránce práv znovu rozhodl v souladu s rozhodnutím správního soudu. V případě žalobce a) však bylo znovu vyvoláno přezkumné řízení, kdy teprve v červenci 2012 bylo vydáno nové rozhodnutí respektující rozhodnutí správního soudu i veřejného ochránce práv.

2. Obvodní soud pro Prahu 7 (dále jen „soud prvního stupně“) řízení zastavil (výrok I) a rozhodl, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Hasičskému záchrannému sboru Moravskoslezského kraje jako orgánu příslušnému (výrok II), když s odkazem na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2001, sp. zn. [21 Cdo 1010/2000](#), a ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. [30 Cdo 2470/2012](#), dospěl k závěru, „že předmětem úpravy provedené zákonem č. 82/1998 Sb. není odpovědnost za škodu vzniklou ze služebněprávních vztahů, přičemž rozhodování o dávkách sociálního a důchodového zabezpečení nespadá do pravomoci soudů“. Na tomto základě řízení podle § 104 odst. 1 věty druhé o. s. ř. zastavil a rozhodl o postoupení věci.

3. Městský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) k odvolání žalobců změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že se řízení nezastavuje, když konstatoval, že rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. [30 Cdo 2470/2012](#), není v dané věci přílehlavý, „protože žaloba o přiznání přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, způsobenou nesprávným úředním postupem, spočívajícím v nepřiměřené délce správních řízení, je vztahem veřejnoprávní povahy, vyplývající z rozhodnutí žalované při výkonu její svrchované veřejné moci, když lze souhlasit s argumentací žalobců, že se nejedná o nároky související s existencí či zánikem služebního poměru a že žádný příslušný služební zákon neobsahuje konkrétní úpravu odpovědnosti státu za nepřiměřenou délku příslušných řízení“. Odvolací soud tak uzavřel, že závěr soudu prvního stupně, že na nárok žalobců nelze aplikovat zákon č. 82/1998 Sb., není správný.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Usnesení odvolacího soudu v celém rozsahu napadla žalovaná (dále též „dovolatelka“) včasným dovoláním.

5. Dovolatelka spatřuje přípustnost dovolání dle § 237 o. s. ř. ve vyřešení otázky hmotného práva, zda lze působnost zákona č. 82/1998 Sb. vztáhnout na nároky na náhradu nemajetkové újmy příslušníků bezpečnostních sborů, kterou uplatňují v souvislosti s řízením v rámci služebněprávních vztahů vedeným dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, ve věcech souvisejících s existencí či zánikem služebního poměru, a to i v případech, kdy služební poměr skončil, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, tj. rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2001, sp. zn. [21 Cdo 1010/2000](#), a ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. [30 Cdo 2470/2012](#).

6. Dovolatelka považuje právní závěr odvolacího soudu za nesprávný a neúplný, neboť v odůvodnění svého rozhodnutí se odvolací soud ztotožnil s právním názorem žalobců, aniž by danou problematiku zkoumal podrobněji a své úvahy o aplikaci zákona č. 82/1998 Sb. v souvislosti se zákonem č. 361/2003 Sb. náležitě odůvodnil.

7. Dle dovolatelky bylo řízení, na jehož základě se žalobci domáhají v žalobě uvedených požadavků, vedeno ve smyslu zákona č. 361/2003 Sb., a je tak bez jakýchkoli pochybností, že zde chybí mocenský prvek, neboť služební poměr je výsledkem smluvní volnosti a dobrovolnosti účastníků.

8. Z označené judikatury Nejvyššího soudu podle dovolatelky vyplývá, že v případech, kdy ke škodě (resp. nemajetkové újmě) dojde v důsledku nezákonného rozhodnutí, vydaného ve věcech služebního poměru, příp. v důsledku nesprávného postupu služebních funkcionářů, nelze zákon č. 82/1998 Sb. aplikovat.

9. Právní úprava služebního poměru v zákoně č. 361/2003 Sb. má komplexní a kodexový charakter, přičemž zákon č. 361/2003 Sb. nikde nestanoví, že v případě služebního poměru se jedná o výkon státní moci jako druhu moci veřejné. Naopak podle zákona č. 82/1998 Sb. se musí jednat o výkon státní moci, při splnění dalších obligatorních podmínek vymezených tímto zákonem. Obecná

odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu je upravena v § 98 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., a to tak, že „bezpečnostní sbor odpovídá za škodu způsobenou příslušníkovi porušením právní povinnosti při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby“. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [30 Cdo 2470/2012](#) dovolatelka uvedla, že „je pravomoc ministra, příp. dalšího služebního funkcionáře, jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru dána nejen pro věci vzniku, změny či zániku služebního poměru, ale i pro nároky s existencí či zánikem služebního poměru související, a to i v případech, kdy služební poměr skončil“.

10. Podle dovolatelky, i když v zákoně č. 361/2003 Sb. není zakotvena a řešena otázka poskytování náhrady imateriální újmy, lze podpůrně použít příslušná ustanovení obecné právní úpravy, tedy občanského zákoníku. V dané věci je tedy stěžejní, že pravomoc rozhodnout o nárocích žalobců náleží příslušnému služebnímu funkcionáři, nikoli Ministerstvu vnitra jako příslušnému orgánu jednajícímu jménem státu ve smyslu § 6 odst. 1 a 2 písm. b) OdpŠk.

11. Rozhodnutí služebního funkcionáře je pak možné přezkoumat podle soudního řádu správního. Tomuto soudnímu přezkumu podléhá i případná nečinnost ve věci řízení příslušných služebních funkcionářů, tedy v případě, že by žádné rozhodnutí o náhradě škody ve věcech služebního poměru nebylo vydáno.

12. Dovolatelka navrhla, aby Nejvyšší soud dovoláním napadené usnesení změnil tak, že se rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzuje, a pokud neshledá podmínky pro potvrzení usnesení soudu prvního stupně, aby napadené usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

13. Žalobci ve svém vyjádření k dovolání uvedli, že považují napadené usnesení odvolacího soudu za věcně správné a zcela zákonné. Podle žalobců se předmětné usnesení v žádném případě neodchyluje od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, jak uvádí žalovaná, neboť odkaz na uvedené rozsudky odvolacího soudu není přílehlavý, protože se týká jiných právních věcí než řízení ve věcech nemajetkové újmy vzniklé v důsledku nepřiměřené doby řízení. Dle žalobců je zcela absurdní a nesmyslné, aby v otázkách porušení základních lidských práv rozhodoval namísto nezávislého soudu služební funkcionář, a to navíc jako orgán, který se měl porušení základních lidských práv sám dopustit. Žalobci by takovým postupem byli zbaveni ústavně zaručeného práva na poskytnutí soudní ochrany a práva na účinný prostředek nápravy ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Dovolání žalované by tak dle názoru žalobců mělo být jako bezdůvodné zamítnuto.

14. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (viz čl. II bod 7. zákona č. 404/2012 Sb. a čl. II bod 2. zákona č. 293/2013 Sb.), dále jen „o. s. ř.“

15. Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, za splnění podmínky § 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř. a § 241a odst. 2 o. s. ř.

III.

Přípustnost dovolání

16. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

17. Podle § 237 o. s. ř., není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

18. Dovolání je podle § 237 o. s. ř. přípustné pro řešení právní otázky, zda odpovědnost státu za nemajetkovou újmu způsobenou příslušníkovi ozbrojeného sboru (příp. bývalému příslušníkovi) jako účastníkovi řízení nepřiměřenou délkou řízení ve věcech služebního poměru podle části dvanácté zákona č. 361/2003 Sb. se řídí ustanoveními zákona č. 82/1998 Sb. a zda i nároky z této

odpovědnosti vyplývající se uplatňují postupem podle zákona č. 82/1998 Sb., neboť uvedená otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena.

IV. Důvodnost dovolání

19. Dovolání není důvodné.

20. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř., je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolací soud však v posuzovaném řízení takové vady řízení (za jeho současného stavu) neshledal.

21. V dovolatelkou citovaném rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. [30 Cdo 2470/2012](#) (rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná na www.nsoud.cz), soudy rozhodovaly o nároku na náhradu nemajetkové újmy, která měla být žalobkyni způsobena nezákonným rozhodnutím služebního funkcionáře (Policie České republiky) o přeřazení na jiné služební místo. Dovolací soud pak řešil právní otázku, podle kterého právního předpisu bylo možné posoudit nárok žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy spočívající v tvrzené diskriminaci z důvodu pohlaví, k níž mělo dojít v důsledku rozhodnutí služebního funkcionáře v rámci služebního poměru, přičemž dovolací soud dospěl k závěru, že „řízení ve věcech služebního poměru upravuje zákon č. 186/1992 Sb. tím způsobem, že pravomoc jménem policie jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru podle tohoto zákona svěřil podle § 2 odst. 2 zákona ministru vnitra České republiky a v rozsahu jím stanoveném dalším funkcionářům. Pravomoc ministra vnitra, příp. služebního funkcionáře, jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru je dána nejen pro věci vzniku, změny či zániku služebního poměru, ale i pro nároky s existencí či zánikem služebního poměru související, a to i v případech, kdy služební poměr skončil... Z uvedeného vyplývá, že zákon pravomoc k projednání a rozhodnutí o dané věci, která souvisí s existencí služebního poměru žalobkyně k Policii ČR, nesvěřuje soudu v rámci občanského řízení sporného ani ve smyslu ustanovení § 7 odst. 2 o. s. ř.“ K obdobných závěrům pak dospěl dovolací soud i ve vztahu k nároku na náhradu nemajetkové újmy, která měla být způsobena „žalobci nedůvodně vedeným kázeňským řízením, zproštěním výkonu služby po dobu jednoho roku, všemi dalšími úředními úkony prováděným v těchto řízeních, k jejichž vedení nebyl zákonný důvod, veřejnou skandalizací žalobce ve sdělovacích prostředcích, o kterou se přičinila Policie České republiky“, a to již v době účinnosti zákona č. 361/2003 Sb. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2017, sp. zn. [30 Cdo 120/2017](#)).

22. Uvedené závěry byly přijaty ve vztahu k nemajetkové újmě způsobené příslušníkovi bezpečnostního sboru (přičemž s ohledem na obdobné legislativní řešení není podstatné, zda v režimu zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, či zákona č. 361/2003 Sb.) rozhodnutím o přeřazení na jiné služební místo či kázeňským řízením, zproštěním výkonu služby či dalšími úkony prováděnými v těchto řízeních, či veřejnou skandalizací zapříčiněnou policií.

23. V nyní projednávané věci se na rozdíl od výše uvedených případů žalobci nedomáhají přiměřeného zadostiučinění za nezákonné rozhodnutí či úkony služebních funkcionářů vůči jejich osobám jako příslušníkům, nýbrž za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce správního řízení, kterým je i řízení ve věcech služebního poměru (§ 2 a část dvanáctá zákona č. 361/2003 Sb.), v němž služební funkcionář vystupuje jako správní orgán, jak opakovaně dovodil Nejvyšší správní soud ve své judikatuře (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, č. j. 3 Ads 79/2011-62, ze dne 30. 4. 2012, č. j. 4 Ads 153/2011-75, nebo ze dne 27. 11. 2013, č. j. 3 Ads 133/2012-19).

24. Nejedná se tedy o odpovědnost vyplývající ve smyslu § 98 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. (ve spojení s § 1 odst. 4 zákona) z výkonu služby na základě hmotněprávního vztahu – služebního poměru, který sám o sobě nemá povahu výlučně veřejnoprávní. Na tom nic nemění ani okolnost, že formu správního rozhodnutí vydaného ve správním řízení má rozhodnutí (rozuměj „výsledek

myšlení“) služebního funkcionáře jako představitele svého druhu „zaměstnavatele“, takže obranou proti němu není žaloba v občanském soudním řízení, tak jako v případě jednání zaměstnavatele vůči zaměstnanci podle obecných pracovněprávních předpisů, nýbrž odvolání (rozklad) a případně i žaloba ve správním soudnictví podle soudního řádu správního.

25. V projednávané věci se jedná o odpovědnost za průběh samotného správního řízení, příp. i navazujícího řízení před správními soudy, spočívající v jeho nepřiměřené délce, tedy o odpovědnost vyplývající z veřejnoprávního vztahu, neboť jde o poměr mezi účastníkem správního řízení a rozhodujícím správním orgánem, byť jsou jimi příslušník bezpečnostního sboru a služební funkcionář a předmětem řízení jsou práva a povinnosti vyplývající ze služební poměru. Předmět řízení zde může být významný toliko z hlediska důvodnosti uplatněného nároku (srov. dále body 32 až 35).

26. Podle § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

27. Podle § 31a odst. 1 OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

28. Jestliže se tedy žalobci domáhají náhrady nemajetkové újmy, která jim měla vzniknout v důsledku porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonem stanovené, příp. přiměřené lhůtě, je třeba důvodnost jejich nároku posoudit podle § 13 a § 31a OdpŠk. Uplatnění uvedeného nároku se pak řídí ustanoveními § 14 a § 15 OdpŠk, kdy nárok je možno uplatnit u soudu (v občanském soudním řízení), a to po jeho předběžném projednání u úřadu uvedeného v § 6 OdpŠk.

29. Z uvedeného vyplývá, že závěr odvolacího soudu o pravomoci soudů v občanském soudním řízení rozhodnout o nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nedodržením zákonem stanovené, příp. přiměřené lhůty pro vydání rozhodnutí v řízení ve věcech služební poměru podle části dvanácté zákona č. 361/2003 Sb. je správný.

30. Jelikož je rozhodnutí odvolacího soudu správné, a dovolání žalované není důvodné, postupoval dovolací soud podle § 243d písm. a) o. s. ř. a dovolání zamítl.

31. Nyní bude na soudu prvního stupně, nebude-li dán jiný důvod pro zastavení řízení či odmítnutí žaloby, aby posoudil důvodnost žalobou uplatněného nároku. Jelikož je žalobou uplatňován nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou správního řízení, upozorňuje dovolací soud na závěry, ke kterým ve své dosavadní judikatuře již dospěl.

32. V rozsudku ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. [30 Cdo 344/2014](#), uveřejněném pod č. 113/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, přijal Nejvyšší soud závěr, že nepřiměřená délka správního řízení způsobila účastníku řízení nemajetkovou újmu, 1. jde-li ve správním řízení o spor o právo nebo závazek, který je opravdový a vážný a jehož rozhodnutí má přímý vliv na existenci, rozsah nebo způsob výkonu daného práva nebo závazku, 2. jestliže má toto právo nebo závazek svůj základ ve vnitrostátním právu a 3. jestliže je právo nebo závazek, o které se v daném případě jedná, civilní (tj. soukromoprávní) povahy.

33. Je proto na soudu, aby se v první řadě zabýval otázkou, zda posuzované správní řízení splňuje výše uvedená (judikaturou dovozená) kritéria aplikovatelnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Ten mj. hovoří o „projednání záležitosti v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích“. Uvedený článek tak vedle trestních věcí chrání práva účastníků výlučně v řízeních, v nichž má být rozhodnuto o jejich občanských právech nebo závazcích. Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) termín „projednání soudem“ vykládá široce, když za soud považuje i orgán, který není soudem podle vnitrostátního práva, pokud rozhoduje o občanských právech nebo závazcích účastníka, ovšem pouze za splnění té podmínky, že je absolvování správního řízení nezbytnou podmínkou pro přístup k soudu a že na správní řízení soudní přezkum rovněž navazuje (pouze tehdy lze uvažovat o přiměřenosti celkové délky správního a soudního řízení) – srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. 3. 2012 ve věci W.

proti Rakousku, stížnost č. 5335/07, bod 46. V případě splnění výše uvedených kritérií na správní řízení dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy, a je tudíž aplikovatelné i stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. [Cpjn 206/2010](#), uveřejněného pod č. 58/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „Stanovisko“).

34. Nejsou-li však tyto podmínky splněny, pak čl. 6 odst. 1 Úmluvy na dané správní řízení nedopadá, a nelze tak na posouzení přiměřenosti jeho délky a případnou satisfakci při porušení práva na jeho přiměřenou délku aplikovat ani Stanovisko. To ale ještě neznamená, že by v případě těch správních řízení, na které články 6 odst. 1 Úmluvy a 38 odst. 2 Listiny základních práva a svobod (dále jen „Listina“) nedopadají, nemohlo k nesprávnému úřednímu postupu souvisejícímu s jejich délkou ve smyslu § 13 OdpŠk vůbec dojít. Nemůže však jít o nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk (nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě), ale jen o nesprávný úřední postup podle § 13 odst. 1 věty druhé nebo třetí OdpŠk (neučinění úkonu v zákonné nebo přiměřené lhůtě). Ve správním řízení, na které nedopadají články 6 odst. 1 Úmluvy a 38 odst. 2 Listiny, jsou tak postižitelné toliko jednotlivé průtahy v řízení, tedy ty situace, kdy správní orgán porušil povinnost učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené nebo přiměřené lhůtě. Jelikož však na tento nesprávný úřední postup, jak shora uvedeno, nedopadají závěry Stanoviska, neuplatní se tedy ani presumpce vzniku nemajetkové újmy, je poškozený v takovém případě povinen prokázat jak vznik újmy, tak příčinnou souvislost mezi průtahy (porušením povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě) a vznikem nemajetkové újmy (v případě, kdy na takové správní řízení posléze navazuje soudní řízení správní, srov. závěry vyplývající z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2016, sp. zn. [30 Cdo 968/2014](#), ohledně skutkové samostatnosti nároků na náhradu nemajetkové újmy způsobené průtahy ve správním řízení a nepřiměřenou délkou soudního přezkumu ve správním soudnictví).

35. Jinak řečeno, jak v řízeních, v nichž správní a soudní orgány rozhodují o občanských právech nebo závazcích jejich účastníků, tak v řízeních (správních), jejichž předmět takovou povahu postrádá, může dojít k nesprávnému úřednímu postupu spočívajícímu v průtazích v řízení podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí OdpŠk. Uvedené vyplývá z toho, že bez ohledu na povahu předmětu řízení bude rozhodování (ve smyslu činění úkonů - k rozdílu mezi úkonem a rozhodnutím srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2014, sp. zn. [30 Cdo 3271/2012](#), uveřejněný pod číslem 102/2014 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek) správního orgánu zpravidla vždy vázáno zákonnou lhůtou nebo bude muset proběhnout ve lhůtě přiměřené (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. [30 Cdo 530/2014](#)). Jen v řízeních, v nichž správní orgány rozhodují o občanských právech nebo závazcích jejich účastníků, lze však (nadto) uvažovat nesprávný úřední postup podle § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, tj. nepřiměřenost celkové délky řízení, za splnění podmínky, že na správní řízení navazuje soudní přezkum. Závěry Stanoviska včetně konstrukce vyvratitelné domněnky vzniku nemajetkové újmy se tedy uplatní jen ve vztahu k nesprávnému úřednímu postupu podle § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, spočívajícím v nepřiměřené délce řízení.

36. Nejvyšší soud nerozhoduje o nákladech (dovolacího) řízení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu není rozhodnutím, jímž se řízení končí, a jestliže řízení nebylo již dříve skončeno (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2002, sp. zn. [20 Cdo 970/2001](#), uveřejněné pod č. 48/2003 Sb. rozh. obč.).